T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2018 / 264
KARAR NO : 2018 / 297
KARAR TR : 28.5.2018

ÖZET : Sigortalı aracın uğradığı hasar bedelini ödeyen sigorta şirketinin, zararın idarece giderilmesi istemiyle açtığı davanın, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi gözetildiğinde, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerekteği hk.

K A R A R

Davacı : A. Sigorta Sigorta A.Ş.
Vekili : Av. C.M. E.
Davalı : Bornova Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. N.Y.

O L A Y : Davacı vekili dilekçesinde; müvekkili şirkete sigortalı 35 AY... plakalı aracın, sürücüsünün sevk ve idaresinde 16/01/2015 tarihinde Bornova 209 Sokak içinde bulunan otoban köprü altından geçerken, yolda hafif şekilde yükselen yokuş olması sebebi ile üst kısmının köprüye çarpmasıyla meydana gelen tek taraflı trafik kazasında hasarlandığını; hasarın meydana gelmesinde, trafik tespit tutanağında görüleceği üzere "köprü altından geçen araçlar için, yol üzerinde bulunan yokuşa ilişkin bir uyarı levhası bulunmadığından" davalı belediyenin tam kusurlu bulunduğunu; kaza sonrası sigortalı araçta 10.030,00-TL.si zarar belirlendiğini, bunun sigortalıya ödendiğini; bununla müvekkilinin mukavele şartlarına ve TTK.m. 1472 ve BK m. 183 vd. hükümlerine göre sigortalısının yerine kaim(halef) olduğunu; ödenen miktarın tazmini için Bornova Belediye'sine ihtar çekildiğini ancak "kusura ilişkin mahkeme kararı olmadığından" bahisle taleplerinin reddedildiğini ifade ederek; fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla;10.030,00-TL.si alacağın ödeme tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tahsili istemiyle 18.8.2015 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

İzmir 1. Asliye Hukuk Mahkemesince, 03/05/2016 gün ve E:2015/647, K:2016/348 sayı ile uyuşmazlığın esasını inceleyerek; davanın kabulü ile, 10.030,00 TL maddi tazminatın dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsili ile davacıya verilmesine, fazlaya ilişkin faiz talebinin reddine karar verilmiş; temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 17. Hukuk Dairesince; 19.6.2017 gün ve E: 2016/13720, K:2017/6918 sayı ile Mahkemece, HMK 114/b maddesi gereğince yargı yolu caiz olmadığından HMK 115/2.maddesi gereğince dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine kararı verilmesi gerekirken, işin esasına girilerek hüküm verilmesinin doğru görülmediği gerekçesiyle Bornova Belediye Başkanlığı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün bozulmasına karar verilmiştir.

İZMİR 1. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ; 5.12.2017 gün ve E:2017/921, K:2017/1132 sayı ile "(…) Tüm dosya kapsamı birlikte incelenip değerlendirildiğinde; Yargı yolu kavramı, bir hukuk sisteminde herhangi bir davanın o hukuk sistemine dahil yargı kollarından hangisinde bakılacağını ifade ettiği, Uyuşmazlığa hangi yargı kolunda bakılacağı hususu, davanın genel koşullarından olup mahkemece re'sen dikkate alınması gerektiği, Kamu hizmeti görmekle yükümlü olan (…) Büyükşehir Belediye Başkanlığı, kamu hizmeti sırasında verdiği zararlardan dolayı özel hukuk hükümlerine tabi olmadığı, Hizmet kusurundan dolayı açılan davaların İdari Yargılama Usulü Hakkındaki Kanun'un 2.maddesi uyarınca tam yargı davası olarak ikame edilmesi gerektiği, görev kuralları, kamu düzenine ilişkin olup mahkemece kendiliğinden dikkate alınmasının zorunlu olduğu, 2918 Sayılı KTK'nun hukuki sorumluluğa ilişkin 85. ve devamı maddelerinde araç işletenin sorumluluğu düzenlenmiş olup, idarenin hizmet kusurundan kaynaklanan sorumluluğu bu yasa kapsamı dışında tutulduğu, davacı vekili, davalı Bornova Belediye Başkanlığı'na karşı hizmet kusuruna dayanarak işbu davayı açtığı, HMK 114/b maddesi gereğince yargı yolu caiz olmadığından HMK 115/2.maddesi gereğince dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine kararı verilmesi gerekmiş aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM: Yukarıda açıklanan nedenlerle;

HMK 114/b Maddesi gereği yargı yolu caiz olmadığından HMK 115/2. Maddesi gereği dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine…" karar vermiş, bu karar istinaf yoluna başvurulmaksızın kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

İZMİR 5. İDARE MAHKEMESİ: 15.3.2018 gün ve E:2018/274 sayı ile "(…) 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı belirtilmiş; aynı Kanunun 7.maddesinde, Karayolları Genel Müdürlüğünün bu Kanunla ilgili görev ve yetkilerine; 8.maddesinde Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının; 9.maddesinde Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığının; l0.maddesinde belediye trafik birimlerinin; 12. maddesinde il ve ilçe trafik komisyonlarının görev ve yetkilerine yer verilmiş; aynı Kanunun 13.maddesinde, karayolunun yapımı, bakımı, işletilmesi ile görevli ve sorumlu bütün kuruluşların, karayolu yapısını, trafik güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmakla yükümlü oldukları belirtilmiştir.

2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik "Görevli ve Yetkili Mahkeme" başlıklı 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir" hükmüne yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacı şirket tarafından sigortalanan 35 AY... plakalı aracın 16.01.2015 tarihinde Bornova 209 sokak içinde bulunan otoban köprü altından geçişi sırasında yolda hafif şekilde yükselen yokuş nedeniyle aracın üst kısmı ile köprüye çarpması ile meydana gelen trafik kazası sonucu uğranılan ve sigortalıya ödenen 10.030,00 TL tutarında ki hasar bedelinin,kazaya hizmet kusur nedeniyle davalı idarenin sebep olduğu gerekçesiyle 09.03.2015 olan ödeme tarihinden itibaren yasal faizi ile birlikte rücuen tazmini istemiyle bakılmakta olan dava açıldığı anlaşılmaktadır..

2918 sayılı kanunun 110.maddesi hükmünün iptali istemiyle idare mahkemesince yapılan başvuruyu, mahkemesinin yetkisizliği nedeniyle reddeden, Anayasa Mahkemesinin 8/12/2011 tarih ve E:2011/124, K:2011/160 sayılı kararında yer verilen; "2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 110. maddesinin birinci fıkrasında, bu Kanun'dan doğan sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceği öngörülmektedir. İtiraz başvurusunda bulunan mahkeme ise idare mahkemesi olup davaya bakmakta görevli ve yetkili mahkeme değildir." yolundaki gerekçe dikkate alındığında, anılan yasada yer alan görev kuralının idarelerin hizmet kusurundan kaynaklanan davaları da kapsadığının kabulü zorunlu kılmaktadır.

Kaldı ki, Uyuşmazlık Mahkemesi; 24.12.2012 tarih ve E:2012/628, K:2012/498 sayılı, 09.05.2016 tarih ve E:2016/258, K:2016/298 sayılı ve 30/11/2015 tarih ve E:2015/786, K:2015/801 sayılı kararları ile bunun gibi birçok emsal nitelikli kararında; 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 110. maddesi çerçevesinde, "Sigortalı araç için araç sahibine ödemede bulunan sigorta şirketince, zararın giderilmesi istemiyle idare aleyhine açılan davanın, adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği" belirterek, bu konudaki görev uyuşmazlıkları nihai olarak çözümlenmiştir.

Bu durumda; 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinde yapılan söz konusu değişiklik sonrası, Karayolları Trafik Kanunu'na dayalı olarak Kanun değişikliğinin yürürlüğe girdiği 19.01.2011 tarihi sonrasında açılan sorumluluk davalarında adli yargı mercileri görevli olduğu hükmü karşısında işbu davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle; İzmir 1. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 05.12.2017 tarih, ve E:2017/921,K:2017/1132 sayılı kararı ile davanın idari yargı yerinde görülmesi gerektiğinden bahisle davanın, dava şartı yokluğundan usulden reddedilerek, 10.02.2018 tarihinde kesinleşmesi üzerine Mahkememizde eldeki bu dava açıldığından, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına, işin incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilmesine değin ertelenmesine…" karar vermiş; Mahkemece 2.4.2018 sayılı üst yazıyla gönderilen dava dosyaları, 5.4.2018 tarihinde Mahkememiz kaydına girmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Suna TÜRE, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Turgay Tuncay VARLI'nın katılımlarıyla yapılan 28.5.2018 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, karayolunda meydana gelen trafik kazasında sigortalı aracın uğradığı hasar bedelini ödeyen sigorta şirketinin, zararının davalı idarece giderilmesi isteminden ibaret bulunan bir rücuen tazminat davasıdır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın, gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya

sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; davacı şirket tarafından sigortalı 35 AY... plakalı aracın, sürücüsünün sevk ve idaresinde 16/01/2015 tarihinde Bornova 209 Sokak içinde bulunan otoban köprü altından geçerken, yolda hafif şekilde yükselen yokuş olması sebebi ile üst kısmının köprüye çarpmasıyla meydana gelen tek taraflı trafik kazasında hasarlandığı; hasarın meydana gelmesinde, köprü altından geçen araçlar için, yol üzerinde bulunan yokuşa ilişkin bir uyarı levhası bulundurmayan davalı belediyenin kusurlu bulunduğu iddia edilerek; sigortalı araç için ödenen 10.030,00-TL.nin ödeme tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan rücuen tazmini istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında "Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İzmir 5.İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile,İzmir 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 5.12.2017 gün ve E:2017/921, K:2017/1132 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle İzmir 5.İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile,İzmir 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 5.12.2017 gün ve E:2017/921, K:2017/1132 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 28.5.2018 gününde Üye Turgay Tuncay VARLI'nın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Şükrü	Mehmet	Suna
NECİPOĞLU	BOZER	AKSU	TÜRE

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali ÖĞÜŞ	Süleyman Hilmi AYDIN	Turgay Tuncay Varlı

KARŞI OY

03.11.2015 tarih ve 29521 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 28.09.2015 gün ve E:2015/670, K:2015/671 sayılı kararında belirtilmiş olan düşünce doğrultusunda sayın çoğunluğun görüşüne katılamıyorum. 28.5.2018

ÜYE
Turgay Tuncay VARLI